

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618200795
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2618200795.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcov: v 1. rade: MUDr. N. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/X, H., v 2. rade: MUDr. C. M., CSc., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/X, H., obaja žalobcovia právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, s.r.o., so sídlom Šumavská 3, Bratislava, proti žalovaným: v 1. rade: JUDr. J. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, S. W., právne zastúpený: UHRINČAŤ - VAJDA s.r.o., so sídlom Rybné námestie 1, Bratislava, v 3. rade: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, H., v 4. rade: N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. C. G. XXX, o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Senica zo dňa 11. januára 2021, č.k. 3C/19/2018-545, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaní v 1., 3. a 4. rade **m a j ú** voči žalobcom v 1. a 2. rade **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie konanie zastavil (výrok I.), rozhodol, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Obci G. (výrok II.) a zároveň uložil žalobcom v 1. a 2. rade zaplatiť žalovaným v 1., 3. a 4. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením (výrok III.).

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 9, § 10 ods. 1, § 161 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 3 ods. 2 veta prvá a § 23 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, § 6 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nie je daná právomoc súdu v tejto veci, pričom ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, pre ktorý bolo nutné konanie zastaviť a postúpiť vec príslušnému orgánu.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v 1. a 2. rade sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil žalovaným v 1. až 4. rade povinnosť zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov, ktoré spočívajú v prechode a prejazde cez pozemok, parcelu registra „C“ s parc.č. 5480/3 o výmere 1706 m² - zastavené plochy a nádvoria, a pozemok parcely registra „C“ s parc.č. 5497 o výmere 737 m² - ostatné plochy a nádvoria, oba zapísané v LV č. XXX, vedenom Okresným úradom Senica, katastrálny odbor, pre okres Senica, obec a k.ú. G.. Podľa oznámenia obce D. zo dňa 8.12.2020 bola parcela 5497 a časť parcely 5480/3 v k. ú. G. využívaná ako prístupová komunikácia k rodinným domom súpisné č. XXX, XXX, XXX v k. ú. D., čo potvrdila tiež obec G. vo svojom stanovisku zo dňa 28.12.2020, pričom tiež uviedla, že od obce G. je daná cesta prejazdná a slúži ako prístupová cesta k už spomenutým nehnuteľnostiam, teda v tejto časti ju možno považovať za účelovú komunikáciu v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) vyhlášky 35/1984 Zb.

Vzhľadom na verejnoprávnu povahu ich návrhu (užívania účelovej komunikácie), ktorá je upravená osobitným predpisom o využívaní takejto komunikácie, nie je oprávnený rozhodnúť všeobecný súd v rámci súkromnoprávnej žaloby. Využívanie účelovej komunikácie, ktorá je regulovaná verejným právom nespadá do právomoci všeobecných súdov (nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 689/2017). Predmetom konania je užívanie pozemných účelových komunikácií, ktoré nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejným oprávnením upraveným cestným zákonom. Práve prvok „verejnoprávnosti“ vo vzájomných vzťahoch účastníkov konania, spočívajúci v spôsobe využívania miestnej komunikácie, neumožňuje danú vec prejednať a rozhodnúť v občianskom súdnom konaní. Užívanie a ochrana cestných komunikácií je upravená zákonom č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon). Keďže z § 23 cestného zákona vyplýva povinnosť postupovať v súvisiacich konaniach podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, nejde o občianskoprávnu vec, a preto nie je splnená procesná podmienka právomoci súdu. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 cestného zákona je orgánom miestne príslušným obec, nakoľko miestnu štátnu správu vo veciach miestnych a účelových komunikácií vykonávajú obce ako prenesený výkon štátnej správy. Keďže teda v danej veci nie je splnená procesná podmienka konania (právomoc súdu), pričom tento nedostatok podmienky nemožno odstrániť, súd konanie zastavil podľa § 161 CSP a podľa § 10 ods. 1 CSP postúpil vec Obci G., do ktorej právomoci prejednávanie a rozhodovanie o nej patrí.

4. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, keď dospel k záveru, že zastavenie konania procesne zaviniť žalobcovia v 1. a 2. rade tým, že podali žalobu na súde, ktorý nemá právomoc vo veci konať a rozhodovať, a preto im súd uložil povinnosť zaplatiť žalovaným v 1., 3. a 4. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia v zákonnej lehote odvolanie v celom rozsahu. Namietali nesprávnosť rozhodnutia pre nedostatočnosť a nezrozumiteľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktoré neobsahuje náležitosti požadované v § 220 ods. 2 CSP, čím bolo porušené právo žalobcov na spravodlivý súdny proces. V odvolaní žalobcovia argumentovali, že v texte odôvodnenia nevzhladli žiaden ucelený náhľad do myšlienkového postupu súdu prvej inštancie, keď uznesenie obsahuje v zásade len poukaz na viaceré právne normy, oznámenia obcí D. a G., a taktiež nález Ústavného súdu sp.zn. III. ÚS 689/2017, z ktorého súd prebral a skopíroval text, ktorý však rieši skutkovo odlišný prípad a v odôvodnení absentuje akýkoľvek myšlienkový postup, na základe ktorého by súd prepájal spomenutý nález so skutkovými osobitosťami predmetnej veci. V žiadnej časti napadnutého uznesenia sa neuvádza, akým spôsobom sa súd vysporiadal s jednotlivými osobitosťami prípadu a ako jednotlivé pramene práva aplikoval na konkrétny posudzovaný prípad. Žalobcovia v odvolaní zdôraznili, že žalovaní zasahujú do ich súkromného pozemku, ktorý nie je zaťažený žiadnou ťarchou a tieto skutočnosti v konaní nie sú sporné, spornou je skutočnosť, či predmetné zásahy do súkromného pozemku žalobcov sú oprávnené alebo nie. Riešenie tejto právne významnej otázky predstavuje tradičnú súčasť agendy civilných súdov, civilný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti sa vysporiada s jednotlivými argumentmi v prospech vyhovievania alebo zamietnutia žaloby, pričom môže prihliadať aj na to, či cez súkromný pozemok prechádza miestna či účelová komunikácia. V predmetnom prípade nie je predmetom sporu výkon miestnej štátnej správy, ale zásahy žalovaných do súkromného pozemku žalobcov. Navyše súd ani nevykonal plnohodnotné dokazovanie smerujúce k zisteniu, či ide o miestnu alebo účelovú komunikáciu, ale uspokojil sa so stručnými vyjadreniami obcí, ktoré sú vzhľadom na ich obsah nepreskúmateľné a vyvstáva potreba overovať názory obcí prostredníctvom ďalších dôkazov. Súd dokazovanie žiadnym spôsobom nedoplnil, napr. obhliadkou na mieste samom, nedal ani stranám možnosť sporné skutočnosti dokazovať, ale bezvýhradne sa uspokojil so stanoviskami obcí, že ide o miestnu komunikáciu a poprel účel konania, ktorým je preukazovať alebo vyvrátiť sporné tvrdenia a spomenuté stanoviská zneužil na to, aby sa veci zbavil. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, žalobcovia poukazujú na to, že súd dospel k záveru, že nemá právomoc na jej prejednanie až po takmer troch rokoch, čím vznik trov konania zaviniť sám súd a nie žalobcovia a nebolo by preto spravodlivé, aby boli zaviazaní k náhrade trov konania. Navrhli, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol uznesenie ako správne potvrdiť, podľa neho je celkom zrejme riadne a preskúmateľne odôvodnené. Navyše žalobcovia uvádzajú nepravdivé účelové a zavádzajúce tvrdenia, že „nie je sporné, že dochádza k zásahom do vlastníckeho práva a že ide o súkromný pozemok žalobcov“, keďže túto skutočnosť žalovaní od začiatku sporu namietajú, k čomu sa žalobcovia ani nevyjadrili. Žalovaní naopak preukázali (a žalobcovia uvedené nepopreli), že žalobcovia nadobudli nehnuteľnosť s vedomím, že cez ich nehnuteľnosť „od nepamäti“

vedie komunikácia, ktorá je jedinou prístupovou komunikáciou pre okolité nehnuteľnosti a spája území dvoch obcí. Žalobcovia sa napriek uvedenej skutočnosti pokúsili uvedenú cestu ohradiť spôsobom, ktorý je v rozpore s príslušnými rozhodnutiami správnych orgánov a začali zasahovať do pokojného stavu, ktorý existoval v uvedenej lokalite po desaťročia pred ich príchodom do tejto lokality. Žalobcovia zároveň nepopreli, že ide o jedinú prístupovú cestu k okolitým nehnuteľnostiam. Z uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmé, že samostatne a vo vzájomnej súvislosti hodnotil písomné dôkazy, ktoré boli obsahom súdneho spisu, vyhodnocoval priebežne skutkový stav a vyjadrenia strán sporu (na základe čoho požiadal súd dotknuté obce o vyjadrenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie). Žalovaný 1. tiež zdôrazňuje, že zistený skutkový stav hodnotil aj odvolací súd v rozhodnutí sp.zn. 10Co/114/2019-226, na základe ktorého zamietol nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci, keď poukázal na spornosť tvrdení žalobcov o tom, že prechodom a prejazdom žalovanými cez pozemky žalobcov vzniká žalobcom na pozemkoch škoda, ako i na spornosť existencie inej príjazdovej cesty k nehnuteľnostiam žalovaných, s prihliadnutím aj na konštatovanie správnych orgánov a to Obce G. z 27.01.2017 č. OcUSob-37/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Trnava z 05.02.2018 č. OÚ-TT-OOP4-2018/005272 (ktoré rozhodli predbežným opatrením o povinnosti žalobcov strpieť prechod a prejazd žalovaných cez predmetné pozemky vo vlastníctve žalobcov) o dlhoročnom využívaní pozemkov na prejazd a to s vedomím vlastníkov dotknutých pozemkov. Súd teda v konaní najprv vychádzal z nepravdivých a účelových tvrdení žalobcov, ktorí v žalobe zamlčali, že nehnuteľnosť nadobudli s vedomím, že cez ňu prechádza jediná príjazdová cesta k ostatným nehnuteľnostiam, a že ide o obyčaj v uvedenom území po obdobie minimálne 80 rokov. Súdy následne na základe písomných dôkazov predložených v konaní žalovanými zistili, že ide o jedinú príjazdovú cestu k okolitým nehnuteľnostiam, že ide o obyčaj v danej lokalite, že ide o cestu, ktorá je pre uvedené územie strategicky významná a spája územie dvoch katastrálnych území, na základe čoho súd rozhodol o nedostatku právomoci. Záverom žalovaný v 1. rade poukázal aj na ďalšiu konštantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít, pri ktorej bolo o totožných skutkových stavoch rozhodnuté rovnako a to rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5 Cdo 60/2018 (identicky rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo/1385/2015 zo dňa 06.03.2017), rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22 Cdo 2192/2002, tiež sp.zn. 22 Cdo 1601/2006 a rovnako aj rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/106/2018. Tvrdenia žalobcov, že uvedená konštantná judikatúra sa týka iných skutkových okolností žalovaný 1. popiera, keďže sú nepodložené. Na základe uvedeného žalovaný v 1. rade navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu potvrdil a priznal žalovanému v 1. rade právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

7. Žalovaní v 3. a 4. rade sa plne stotožnili s vyjadrením žalovaného v 1. rade.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a/ a m/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

9. Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie bolo uloženie povinnosti žalovaným (pôvodne v 1. až 4. rade) zdržať sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov, ktoré spočívajú v prechode a prejazde cez pozemky v k.ú. G.pecifikované v žalobe. Súd prvej inštancie konanie zastavil podľa § 161 CSP z dôvodu, že nemá právomoc v tejto veci konať, ktorý nedostatok procesnej podmienky konania nie je možné odstrániť a podľa § 10 ods. 1 CSP postúpil vec Obci G., do ktorej právomoci vec patrí. Zároveň priznal podľa § 256 ods. 1 CSP žalovaným v 1., 3. a 4. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu.

10. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

11. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie právomoci súdu na prejednanie žalobcami uplatneného

nároku, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na výstižné, správne a dostatočne presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného uznesenia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

12. Podstatná časť odvolania je založená na tvrdení, že postupom súdu prvej inštancie došlo k odňatiu možnosti stranám sporu konať pred súdom z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia a absencie náležitostí požadovaných ustanovením § 220 CSP. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, odvolatelia okrem toho argumentovali tým, že súd prvej inštancie pred vydaním rozhodnutia nedostatočne zistil skutkový stav veci, čo má za následok nesprávne rozhodnutie. Odvolací súd však po preskúmaní veci dospel k záveru, že žiadny z uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

13. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým sa znemožní stranám sporu realizácia procesných práv, ktoré im Civilný sporový poriadok priznáva, pričom odňatie možnosti konať pred súdom je relevantné vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi) a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z článku 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd, ako aj článku 46 Ústavy SR. Jedným z týchto princípov predstavujúcim súčasť práva na riadny proces a vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní je i povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť a to spôsobom zakotveným v jeho ust. § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, ak sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba považovať takéto rozhodnutie za rozhodnutie v rozpore s článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj článkom 46 Ústavy SR.

15. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdy musia pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdy musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV.ÚS 1/2002, II.ÚS 174/2004, III.ÚS 117/2007, III.ÚS 332/2009, I.ÚS 501/11 a pod.).

16. Vzhľadom na uvedené odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám. Z uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhali, z akých dôkazov súd vychádzal a ktoré skutočnosti podstatné pre vydanie tohto rozhodnutia z nich považoval za preukázané, súd tiež uviedol konkrétne ustanovenia právnych noriem, podľa ktorých vec posúdil a odkázal aj na relevantné rozhodnutie Ústavného súdu SR. Napadnuté uznesenie je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne presvedčivé, obsahuje základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, argumentácia

súdu je vnútorne konzistentná a úvahy súdu, na základe ktorých dospel k rozhodnutiu sú dostatočne jasné a logické.

17. Odvolací súd pripomína, že súd v odôvodnení rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú otázku, každý argument strany, ale musí reagovať na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a podobne). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je teda vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis vs. Grécko z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija vs. Španielsko z roku 1994, Kraska vs. Švajčiarsko z 29.4.1993), pričom uvedená požiadavka bola v prejednávanej veci, kedy súd nerozhodoval v merite veci ale posudzoval splnenie procesných podmienok, naplnená. Nie je preto možné súhlasiť s názorom odvolateľov, že by odôvodnenie napadnutého uznesenia bolo nepreskúmateľné, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má totiž všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu nič vyčítať.

18. Nedôvodná bola aj námietka odvolateľov, že súd nevykonal plnohodnotné dokazovanie smerujúce k zisteniu, či ide o miestnu alebo účelovú komunikáciu. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom posúdenia svojej právomoci, nie je pravda, že by vyjadrenia obcí boli vzhľadom na ich obsah nepreskúmateľné a že by vyvstávala potreba overovať názory obcí prostredníctvom ďalších dôkazov. Naopak, vyjadrenia obce Vrbovce aj obce G. sú celkom jasné a jednoznačne z nich vyplýva, že parcely, ktoré sú predmetom sporu sú využívané ako prístupová komunikácia k viacerým rodinným domom a možno ich považovať za účelovú komunikáciu v zmysle § 6 ods. 1 písm. b) vyhlášky 35/1984 Zb. Uvedené postačovalo na prijatie záveru, že nakoľko predmetom konania je užívanie účelovej komunikácie, ktorá je upravená osobitným predpisom a nespadá do právomoci všeobecných súdov, nie je splnená procesná podmienka konania. Keďže tento nedostatok nemožno odstrániť, súd prvej inštancie správne konanie podľa § 161 ods. 2 CSP zastavil a podľa § 10 ods. 1 CSP postúpil vec orgánu príslušnému na prejednanie veci. Právny názor, že otázky užívania pozemných komunikácií nemôžu prejedávať a rozhodovať súdy v občianskom súdnom konaní, ale príslušné správne orgány, vyslovil opakovane Najvyšší súd Slovenskej republiky a to pod sp. zn. 5Cdo 60/2018, tiež sp. zn. 3Cdo/1385/2015, ktoré rozhodnutie prešlo testom ústavnosti (por. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 689/2017).

19. Odvolací súd preto vyhodnotil námietky žalobcov ako nedôvodné, keď mal za to, že rozhodnutie je riadne odôvodnené spôsobom zakotveným v ust. § 220 ods. 2 CSP, súd prvej inštancie správne vyhodnotil zistené skutočnosti a na vec aplikoval správne ustanovenia zákona, ktoré v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie súladné so zákonom a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

20. Ako neopodstatnené vyhodnotil odvolací súd aj odvolanie žalobcov v časti týkajúcej sa náhrady trov konania. Žalobcovia boli toho názoru, že vznik trov konania zavinil sám súd, nakoľko dospel k záveru o nedostatku právomoci až po takmer troch rokoch, a nebolo by podľa nich spravodlivé, aby boli zaviazaní k náhrade trov konania. Odvolací súd sa ale s názorom odvolateľov nestotožnil.

21. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

22. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci a zásadou zavinenia. Ani pri aplikácii ust. § 256 ods. 1 CSP nie je vylúčené, aby súd súčasne prišiel k záveru, že sú splnené predpoklady aj na aplikáciu ust. § 257 CSP (por. napr. uzn. Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.9.2011, sp. zn. 4 MCdo 4/2010). Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu nahradiť trovy konania úspešnej strane, predpokladom výnimočného použitia tohto ustanovenia však je, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Takáto odchýlka je odôvodnená tam, kde by strohá aplikácia ustanovenia o náhrade trov konania mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducej tvrdosti.

Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane účastníkov sporu. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci.

24. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP platí pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesno-právny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie vyjadrená v tomto ustanovení znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Pojem procesné zavinenie sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. K zastaveniu konania môže dôjsť napríklad z dôvodu späťvzatia žaloby, z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, z dôvodu odstrániteľného nedostatku podmienky konania, ktorý sa nepodarilo odstrániť a podobne. Zavinenie môže existovať na strane žalobcu, a aj na strane žalovaného.

25. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP je teda súd povinný vždy skúmať, či niektorá zo strán zavinila, že sa konanie muselo zastaviť. Na strane žalobcu existuje procesné zavinenie napríklad vtedy, ak podal žalobu vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdu alebo podal žalobu, hoci existovala prekážka *res iudicatae* alebo prekážka *litispendencie*, alebo ak bez dôvodu vzal žalobu späť a podobne.

26. Pri riešení otázky, či strana zavinila, že konanie sa muselo zastaviť, sa vychádza výlučne z procesného hľadiska, keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, a so zreteľom na procesný výsledok. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie.

27. V prejednávanom spore išlo o zdržanie sa neoprávnených zásahov do vlastníckeho práva žalobcov, ktoré spočívajú v prechode a prejazde cez pozemky v ich vlastníctve. Aby súd vedel spor riadne prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie. To isté platí aj pre prijatie záveru, že mu vec do právomoci nepatrí a tiež na to, aby súd s dostatočnou dávkou určítosti dokázal indikovať iný orgán ochrany práva, do právomoci ktorého vec patrí. Bolo povinnosťou žalobcov uvádzať pravdivo a úplne všetky podstatné a rozhodujúce tvrdenia týkajúce sa sporu. Zo žaloby, ani ďalších vyjadrení žalobcov a pripojených dôkazov však jednoznačne nevyplýva, že uvedené pozemky treba považovať za účelovú komunikáciu v zmysle vyhlášky 35/1984 Zb. a táto skutočnosť vyšla najavo až po začatí dokazovania. Súd vo veci začal vykonávať dokazovanie a až z dokazovania vyplynulo, že predmetom konania je užívanie pozemných účelových komunikácií, ktoré nie sú inštitútom súkromného práva, ale verejným oprávnením. Táto skutočnosť viedla potom súd k záveru o nedostatku právomoci, v dôsledku čoho konanie správne zastavil, keďže na existenciu procesných podmienok konania súd musí prihliadať kedykoľvek (§ 161 CSP). V postupe súdu prvej inštancie tak odvolací súd nezistil žiadne pochybenie, a tvrdenie žalobcov o tom, že zavinenie na zastavení konania treba pripísať na vrub súdu, nemá žiadnu oporu v zákone.

28. Zastavenie súdneho konania teda z procesného hľadiska nesporne zavinili žalobcovia, keďže podali žalobu na súde, hoci tento nemal právomoc vo veci rozhodovať. Voľba orgánu, na ktorý sa žalobcovia v predmetnej veci obrátili, bola výlučne na žalobcoch, ktorí preto musia znášať procesné následky spojené s prípadným neúspechom v spore. Keďže dôvodom pre zastavenie konania nebolo správanie na strane žalovaných, v súlade s ust. § 256 ods. 1 CSP žalovaným vzniklo právo na priznanie náhrady trov konania.

29. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí tvrdiť a preukázať strana inak povinná zaplatiť náhradu trov konania. Predmetné zákonné ustanovenie tak rozširuje prvky, ktoré majú strany viesť k výraznému zvýšeniu zodpovednosti nielen za výsledok, ale aj priebeh súdneho konania, najmä koncentráciu dokazovania. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane, vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený.

30. V predmetnej veci argumentácia uvádzaná žalobcami v odvolaní ako dôvod na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP nemôže obstáť a ani odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu nijaký dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by nemal zaviazat' neúspešnú stranu nahradiť trovy konania úspešnej

strane, nezistil. Preto súd prvej inštancie správne rozhodol tak, že za použitia ust. § 256 CSP uložil žalobcom povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania v plnom rozsahu.

31. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd posúdil odvolanie v celom rozsahu ako nedôvodné a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo všetkých výrokoch podľa § 387 ods. 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).